

De ti Stolestader i Slotsbjergby.

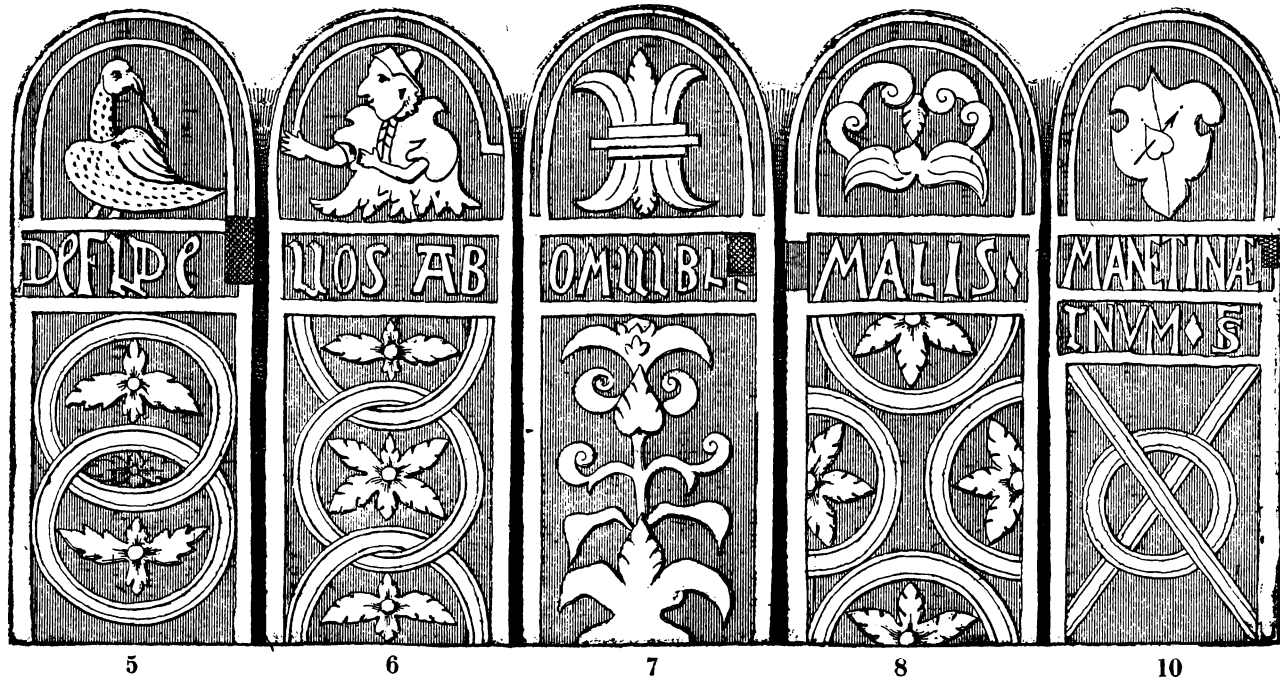
(Ved *J. F. Fenger*, med Afbildning efter en Tegning af *L. Fenger*).

Jeg har i et foregaaende Stykke om nogle Klokke-Indskrifter omtalt den Nytte, man kan have af Haus de Hofmanns Fuldstændighed og den Fare, som man udsætter sig for, naar man ikke tager sig i Agt for hans Unöiagtighed, der ofte er parret med stor Dristighed og Raskhed i at give gal Besked. Et ganske mærkværdigt Exempel maa nu vise begge Dele.

I Foundationernes 8de Tome Side 115 beskriver Hofman 10 Stolestader i Slotsbjergby Kirke, som ere forsynede med Afbildninger og Indskrifter, udskaarne i Træ. Af disse 10 Stolestader, som altsaa fandtes i Kirken i Aaret 1762, ere nu kun Halvparten tilbage. Nr. 1—4 og 9 ere forsvundne, Nr. 5—8 og 10 findes endnu i Kirken og ere her afbildede.

Afbildningen bedes sammenlignet med den Beskrivelse, Hofman meddeler, saa lydende:

1. Jesus, oven over en Prior med sammenlagte Hænder, under neden 3 Roser.
2. Nazareus, oven over to Hjerter, neden under et Kors.
3. Rex, oven over to Diævre, og neden tvende Kors.
4. Judæorum, oven over Diævelens Gestalt, under neden Diævre-Slange.
5. Defende, oven over en Örn, under neden 3 indringede Roser.
6. Nos ab, Keiseren i Diævelens Gestalt, under neden 3 halvringede Roser.

7. Omnibus, oven over et Knippe Kjepper, under neden en vel udsprungen Rose.
8. Malis, oven over nogle Roser, under neden et Hjerte.
9. Verbum Dei, et Spyd med en Piil igjennem et Hjerte.
10. Manet in æternum. F. S. og under neden et indcirklet Kors eller Tital.

Det Pile-Hjerte menes, betyder Brödrers og Söstrers Ömhed og Medlidenhed over de Betrængte.

Det F. S. betyder *Fratres* og *Sorores unanimes* eller og *Fratres Slagelsiensens*.

Det indcirklede Tital betyder de 10 Sogne. (i Slagelse Herred).

Man veed ikke, hvad man meest skal undre sig over, Forklaringens Dristighed eller Beskrivelsens Skjödeslöshed. De 5 Stolestader, som nu savnes, ere naturligviis undslupne Critiken, men der er nok tilbage i de fem, som foreligge. Hvorfor Fuglen paa Nr. 5 skal være en Örn, er ikke let at indsee. Figuren paa Nr. 6 synes lige saa godt at kunne være Djævelen i Keiserens Gestalt som Keiseren i Djævelens — og saa fremdeles. Ved Nr. 8 er det Nederste angivet at staae överst og det Överste nederst; thi de Blomster, som ellers i Beskrivelsen kaldes Roser, staae jo virkelig nederst, og at kalde den Figur, som staaer överst, et Hjerte, gaaer lige saa godt an, som meget Andet i Beskrivelsen. Af Nr. 9, som mangler i Kirken, har vi vist slet ingen Beskrivelse; thi man vil see at den överste Figur paa Nr. 10 er henført til Nr. 9, om hvilken der altsaa ikke findes anført, hverken hvad der staaer överst, eller nederst: — Gisningerne om Pile-Hjertet, om F. S. og om Titallet maae vi lade staae ved deres Værd eller Uværd, indtil adskillige Spørgsmaal, Antvorskou Kloster og dettes Omgivelser betræffende, har fundet deres

Besvarelse. At Slotsbjergbyes gamle Navn har, som Hofman angiver, været Brødre-Bjergby, er vist; thi dette Navn findes i Kaldsbogen.

Foreløbig vil jeg dog raade Enhver, at slaae en Streg over hine Gisninger om Brødre og Søstre o. s. v., thi jeg troer, ikke at feile ved at henføre Stolestaderne til Tiden efter Reformationen, dog til en saadan Tid, da Minderne fra den romerskcatholske Tid endnu ikke vare ganske udslettede hos de Mænd, der arbeidede i Træ til Kirkebrug. En saadan Tid var der under Frederik den Anden. Man finder oftere fra den Tid Degnestole, Stolestader og Prædikestole med Indskrifter (meest Bibelsprog), men ogsaa med Billeder, der nærme sig dem, der findes paa Stolestaderne i Slotsbjergby. Paa Degnestolen i Liunge findes med meget store Bogstaver Ordene i Eph. 5, 19. og Aarstallet 1578. I Annexkirken Braaby findes Mandehoveder og deslige paa adskillige Stolestader, og paa Prædikestolen allegoriske Figurer. Denne Prædikestol er prydet med et forgyldt F. og S., sammenslynget og med Krone over. Den er altsaa fra den senere Deel af Frederik den Andens Regjeringstid (efter 1572); thi det sammenslyngede F. S. er Kong Frederiks og Dronning Sophies Navnetræk. Andet betyde disse Bogstaver vist ikke heller paa Stolestadet Nr. 10 i Slotsbjergby. Om den hyppige Brug af dette Navnetræk, enten med eller uden Krone over, taler Werlauff i sin Afhandling om Sophie af Meklenborg (Hist. Tidskrift 3. B., S. 70, Note). Efter hvad man der læser, vil det vist ikke forundre Nogen, at finde det sammenslyngede F. S. anbragt ved Prydelser i en Kirke, der hørte til Antvorskou Slots nærmeste Omgivelser. Dette Slot var jo nemlig yndet af Frederik den Anden, som oftere opholdt sig paa det, og døde der.
